

Bardzo Młoda Kultura w województwie kujawsko-pomorskim

Ewaluacja projektów młodzieży na poziomie wojewódzkim w 2024 roku

Raport przedstawia wyniki ewaluacji projektu „Terenowy Dom Kultury” realizowanego w ramach programu Bardzo Młoda Kultura 2023-2025. Realizatorem projektu jest Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy (operator regionalny BMK w województwie kujawsko – pomorskim). Projekt dofinansowany jest ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Bardzo Młoda Kultura oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Materiał podsumowany w raporcie został opracowany na podstawie warsztatów ewaluacyjnych, które zostały przeprowadzone w każdej instytucji biorącej udział w programie. Warsztaty odbyły się w październiku i na początku listopada 2024 roku. Przedmiotem ewaluacji były projekty realizowane przez grupy młodzieżowe przy wsparciu osób dorosłych.

W województwie kujawsko-pomorskim zrealizowano 12 projektów lokalnych. W spotkaniach ewaluacyjnych podsumowujących młodzieżowe inicjatywy kulturalne wzięły udział łącznie 123 osoby. Grupy młodzieżowe były zróżnicowane. W wielu przypadkach część grupy stanowiły osoby biorące udział w zeszłorocznych inicjatywach BMK oraz będące w relacji z instytucją realizującą działanie przez udział w innych projektach. Te osoby najczęściej stawały się liderami młodzieżowych grup. Bardzo często grupy tworzyły osoby niejednorodnie wiekowo, złożone z uczniów tej samej szkoły i jej absolwentów. Jednocześnie dla części osób udział w projekcie był pierwszym kontaktem z instytucjami kultury i pracą projektową.

Poniższa tabela stanowi zestawienie miejscowości i instytucji, w których realizowane były inicjatywy kulturowe z młodzieżą oraz partnerstwa lokalne realizujące działania.

Lp.	Miejscowość	Podmioty realizujące inicjatywy z młodzieżą
1.	Bydgoszcz	Centrum Nauki i Kultury Młyny Rothera w Bydgoszczy IX Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Nowakowskiego z Oddziałami Dwujęzycznymi w Bydgoszczy
2.	Cekcyn	Gminny Ośrodek Kultury w Cekcynie Świetlica Wiejska w Zalesiu Świetlica Wiejska w Zielonce
3.	Chełmno	Chełmiński Dom Kultury Muzeum Ziemi Chełmińskiej
4.	Chełmża	Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Prejsa w Chełmży Ośrodek Sportu i Turystyki w Chełmży
5.	Janowiec Wielkopolski	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Janowiec Wielkopolskim Szkoła Podstawowa Im. Tadeusza Kościuszki w Janowcu Wielkopolskim
6.	Kęsowo	Gminna Biblioteka Publiczna w Kęsowie Wiejski Dom Kultury w Kęsowie Gmina Kęsowo
7.	Kijewo Królewskie Lisewo	Gminny Ośrodek Kultury w Kijewie Królewskim Gminna Biblioteka Publiczna w Lisewie
8.	Laskowice	Centrum Biblioteki i Kultury w Gminie Jeżewo Szkoła Podstawowa w Krąplewicach
9.	Rypin	Miejsko-Powiatowa Biblioteka Publiczna w Rypinie Zespół Szkół nr 3 im. Bogdana Chełmickiego w Rypinie

10.	Toruń	Wojewódzka Biblioteka Publiczna- Książnica Kopernikańska w Toruniu Liceum Ogólnokształcącego nr III im. Samuela Bogumiła Lindego w Toruniu
11.	Unisław	Gminny Ośrodek Kultury w Unisławiu Zespół Szkół w Unisławiu
12.	Więcbork	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Więcborku Centrum Administracyjne Domów dla dzieci w Więcborku

Tab. 1. Lokalne partnerstwa realizujące inicjatywy kulturalne z młodzieżą, BMK 2024

W przypadku wielu projektów zawiązane partnerstwa były kontynuacją tych zawartych w 2023 roku. Partnerzy instytucji kultury to w przeważającej większości szkoły, które wsparły instytucje szczególnie na etapie realizacji diagnozy i rekrutacji do projektu. Kontynuowane były także współprace między lokalnymi partnerstwami. Wspólne działania zostały podjęte między partnerstwami z Kęsowa, Laskowic, Kęsowa, a także między Kijewem Królewskim i Lisewem.

Zakres tematyczny inicjatyw młodzieżowych realizowanych w 2024 roku koncentrował się w dużej mierze na działaniach skierowanych do lokalnej społeczności, często z wykorzystaniem działań artystycznych w przestrzeni publicznej: wystawy, koncerty, słuchowisko, spektakl, elementy street art'u i urban art'u. Tegoroczne inicjatywy BMK, w odróżnieniu od tych z zeszłego roku cechował silny komponent zastosowania wypracowanych w trakcie różnego rodzaju warsztatów i zajęć wytworów kultury i nabytych umiejętności poza grupy inicjatywne młodzieży.

Temat / obszar młodzieżowej inicjatywy kulturowej	Liczba partnerstw lokalnych, w których zastosowano temat / obszar
organizacja działań kulturalnych dla mieszkańców	6
organizacja działań integracyjnych dla mieszkańców	5
tworzenie instalacji artystycznych i wystaw	5

warsztaty wokalne	1
improwizacja muzyczna	1
organizacja koncertu	1
warsztaty kulinarne	3
warsztaty teatralne, improwizacja	2
stand-up	2
street art, urban art	3
warsztaty artystyczne: ceramika, rzeźba, malarstwo, bodypainting	2
warsztaty modowe	1

Tab. 2. Zestawienie zakresu tematycznego inicjatyw młodzieżowych, BMK 2024

Działania znaczące

Podjęcie działań przez młodzież, w których brała udział lokalna społeczność daje im poczucie sensu i zadowolenie. Jest źródłem motywacji i satysfakcji, pokazuje, że młodzi ludzie wykazują się inicjatywą. Inicjatywy, które wychodzą poza krąg własnej grupy wiążą się jednocześnie dla młodych z poczuciem dużej odpowiedzialności i presji. Obawą, czy organizowane wydarzenia spotkają się z dobrym odbiorem i czy ktoś będzie chciał w nich uczestniczyć.

WIDZIMY, ŻE LUDZIE NAS ROZPOZNAJĄ I NASZE ZABAWY, DZIECI CHĘTNIE DO NAS WRACAJĄ. (JANOWIEC WIELKOPOLSKI)
STRES, ŻE NIE WYJDZIE I ŻE NIKT NIE PRZYJDZIE(...). OSOBISTY KOP, ŻEBY PRZYJŚĆ NA ZAJĘCIA I DAĆ Z SIEBIE 100%. O TO CHODZIŁO, ŻEBY ZROBIĆ COŚ DLA INNYCH. (CHEŁMNO)

Jednocześnie wychodzenie z inicjatywami na zewnątrz pełni dla młodzieży jeszcze jedną ważną rolę – pozwala na budowanie pozytywnego wizerunku ich grupy wiekowej. Duże znaczenie miało dla młodych informowanie na zewnątrz, że to właśnie ich grupa młodzieżowa organizuje takie czy inne wydarzenie.

Dla grupy z Cekcyňa ważne było także zakorzenie działania w lokalnym środowisku kultury poprzez zaangażowanie w działania lokalnych artystów i ludzi działających w kulturze.

Kontakt młodzieży z kulturą

Młodzi w wyniku realizacji projektów zdobyli konkretną wiedzę w różnych obszarach kultury. Poznali wierzenia ludowe i ich znaczenie, kulinarne dziedzictwo regionu, obyczaje z czasów PRL-u czy architektoniczną historię swoich miejscowości. Mieli okazję przez różne rodzaje sztuki doświadczyć kreatywności i procesu twórczego.

Dla części osób projekt był pierwszym spotkaniem z lokalnymi instytucjami kultury. Wzmocniło to przekonanie wśród młodych, jak trudno jest dotrzeć do młodzieży z informacjami o działaniach kulturalnych, które mogłyby być dla nich interesujące.

Realizowane inicjatywy pozwoliły także młodzieży na poznanie strony organizacyjnej kultury.

OD KULISÓW WSZYSTKO JEST TRUDNIEJSZE, ORGANIZACJA WYDARZEŃ TO WYZWANIE. (JANOWIEC WIELKOPOLSKI)
KULTURA BYWA PRZYTLĄCZAJĄCA, NIE WSZYSTKO JEST OCZYWISTE, TRUDNO JEST ZADOWOLIĆ WSZYSTKICH. (CHEŁMNO)

Młodzież kończyła projekty z przekonaniem, że kultura może być pokazywana w różny sposób, wiele tematów można przepracować za pomocą kultury i różne są do tego narzędzia.

MUZYKA NIE MUSI BYĆ PROFESJONALNA, NIE TRZEBA UMIEĆ GRAĆ, ABY TWORZYĆ MUZYKĘ. (CHEŁMNO)

Część młodzieży miała także okazję zobaczyć w jaki sposób funkcjonuje świat zawodowych artystów. Jak można się rozwijać, żeby zdobyć pracę w branży kreatywnej czy animacji kultury. Jak wyglądają profesjonalne działania artystyczne (na przykład nagranie w studio).

Zdj. 1. Spotkanie ewaluacyjne z młodzieżą w Rypinie

Kultura, która daje możliwość wyrażania siebie

Wiele projektów BMK podjęło twórcze, artystyczne działania: muzyczne, dźwiękowe, teatralne, ceramiczne, projektowania ubioru i kostiumów, street i urban art. Młodzież podkreślała, że bardzo ważna była dla nich swoboda działania i możliwość realizacji własnej wizji, możliwość tworzenia i uruchomienia własnej kreatywności, wyboru tematu do pracy. W proces twórczy pomagały wejść młodzieży osoby prowadzące zajęcia, ale także kumulacja działań, która z jednej strony bywała wymagająca i męcząca, z drugiej jednak zmuszała do skupienia tylko na działaniach projektowych, bez dłuższych przerw, co tylko wzmacniało pozostawanie w procesie tworzenia.

Równie istotne dla młodzieży jest dzielenie się twórczością z innymi i pozostawienie efektów działań w przestrzeni. Młodzi podzielają przekonanie, że działania w projekcie pozwoliły w wielu przypadkach na zostawienie po sobie śladu, nadanie charakteru jakiemuś

miejscu publicznemu. Młodzi w inicjatywach tworzyli mozaiki, malowali ławki w przestrzeni publicznej, powstały murale.

Wśród innych osób pojawiły się osobiste motywacje i inspiracja do podejmowania dalszych twórczych działań, na przykład przygotowania kolejnych projektów ubrań.

Znaczenie relacji w projektach

Nawiązywanie i wzmacnianie relacji z innymi było ważnym elementem projektów. Wiele osób w młodzieżowych grupach inicjatywnych zintegrowało się pomimo różnic wiekowych. Pomagała w tym atmosfera otwartości, brak oceniania, wspólny cel, a także stwarzanie przestrzeni i czasu na poznawanie się. Młodzież sporo uwagi poświęciła temu jak różne osoby działają w grupie. Z dużą świadomością mówili o tym, jak osoby introwertyczne potrzebują więcej czasu, żeby się otworzyć i że inni powinni to uszanować. Mieli okazję obserwować, jak zmieniały się osoby, które na początku wchodziły w kontakt z nieśmiałością, a po jakimś czasie otwierały się na grupę. Część z osób miała okazję poznać siebie w sytuacjach stresowych, na przykład podczas wystąpień przed szerszą publiką.

Równie ważne jak kontakty z rówieśnikami były relacje nawiązane z osobami dorosłymi i starszymi. W kilku projektach zaplanowano działania międzypokoleniowe. Dzięki nim nastąpiła wymiana wiedzy, na przykład dotycząca sposobów spędzania czasu wolnego. Młodzież przekonała się, że z powodzeniem może spędzać czas z dorosłymi, że sprawia jej to przyjemność i potrafią nawiązywać międzypokoleniowe relacje.

SENIORZY MOGLI NAM POKAZAĆ SVOJE DAWNE ZABAWY, KTÓRE MOŻNA BYŁO REALIZOWAĆ NA ŚWIEŻYM POWIETRZU I OKAZAŁO SIĘ ŻE TO BYŁ DOBRY POMYSŁ. (UNISŁAW)

Organizacja działań przez młodzież

Grupy młodzieżowe realizujące projekty cechowała podobna organizacja działań. Grupy spotykały się regularnie, ale raczej wedle potrzeby, aby coś ustalić i podzielić się zadaniami. Spotkania służyły też poznawaniu się i wspólnemu spędzaniu czasu. Dodatkowym kanałem komunikacji były utworzone grupy na komunikatorach internetowych.

Ważną rolę w pracy młodzieży odgrywali młodzieżowi liderzy, często były to osoby z poprzedniej edycji BMK. To te osoby niejednokrotnie były inicjatorami działań, podrzucali pomysły, pchały grupę do przodu. Pomocne i wzmacniające były wcześniejsze doświadczenia realizacji projektów BMK. Młodzi sami zauważali, że liderzy w grupie są potrzebni, ważne są osoby od organizacji i koordynacji pracy.

Demotywną w pracy młodzieży w Kęsowie i Chełmży była nieobecność na spotkaniach osób, które deklarowały udział w projekcie, finalnie w nim praktycznie nie uczestniczyły. Młodzi mieli poczucie, że w ten sposób, ktoś kto zadeklarował uczestnictwo w projekcie, a nie uczestniczył w działaniach zabierał innym miejsce - ktoś inny mógł z tego skorzystać.

Trudności w realizacji projektów, które były wspólne dla pozostałych grup to niedostateczny czas na działania, które w wielu przypadkach mocno się kumulowały. Dla części osób niełatwo było pogodzić plany wakacyjne z uczestnictwem w projekcie, chociaż czas wakacji został uznany za lepszy dla organizacji projektów niż w czasie roku szkolnego. Trudnością było także znalezienie wspólnych terminów spotkań młodzieży, stąd ich rekomendacja, aby harmonogram spotkań był ustalany z góry, na początku projektu.

Młodzież uczestniczyła w projekcie w pozycji osób, które „**MOGĄ MIEĆ COŚ DO POWIĘDZENIA**”, mogą decydować o przebiegu działań, mieć swoje pomysły i je realizować. Dla części osób było to pierwsze doświadczenie bycia w grupie pozaszkolnej, wspieranej przez osobę dorosłą, lecz na zasadach partnerstwa i swobody kontaktu.

Młodzi potrzebują samodzielności i możliwości podejmowania decyzji. Dorośli powinni pełnić rolę doradców, mentorów, wskazujących co jest możliwe do realizacji i gdzie szukać rozwiązań.

Zdj. 2. Spotkanie ewaluacyjne z młodzieżą w Więcborku

Rola osób dorosłych w projektach i budowanie relacji z młodzieżą

Młodzież z dużą świadomością przygląda się osobom dorosłym, które z nią pracują. Cenią sobie swobodny kontakt i partnerskie relacje, ale też wsparcie, inspiracje i możliwość korzystania z wiedzy bardziej doświadczonej osoby. Wprost komunikują, że aby pracować z grupą młodzieżową, trzeba ją najpierw poznać, poświęcić trochę czasu, aby osoby w grupie oswoiły się z nową osobą prowadzącą. Preferują wolniejsze tempo poznawania się. Ważny dla młodych ludzi jest partnerski kontakt, stwarzanie przestrzeni do rozmowy o ważnych rzeczach.

W działaniach młodzieży ważna jest pomoc osób dorosłych, jednak z pozostawieniem przestrzeni do działania młodym, oddawanie pola do generowania pomysłów i podejmowania decyzji, ingerowanie tylko w kluczowych momentach.

W kontakcie z instruktorami warsztatów i artystami ważna jest dla młodzieży autentyczność, kontakt z praktykami i profesjonalistami w dziedzinie. Dzięki temu, jak w przypadku warsztatów z projektowania ubrań, oprócz praktycznych wskazówek na temat projektowania i szycia młodzież otrzymała także informacje na temat zawodu i zainspirowała się do przyszłych działań. Dla wielu osób młodych udział w projekcie stworzył pierwszą okazję do bezpośredniego spotkania i pracy z artystami.

Kompetencje rozwijane przez młodzież poprzez realizację inicjatyw kulturalnych

Realizacja inicjatyw BMK stworzyła dla młodzieży przestrzeń do nauki pracy ze sobą oraz z osobami reprezentującymi różne instytucje i podmioty, często nieznane młodym ludziom. Wiele osób zdobyło umiejętności związane z organizacją wydarzeń kulturalnych dla innych, mogli zapoznać się z rolą animatora lokalnej kultury.

Do zadań młodzieży należały takie czynności jak: przygotowanie planu działania, znalezienie miejsca do realizacji działań, przygotowanie pomieszczeń i przestrzeni na potrzeby organizowanych wydarzeń, przygotowanie informacji promujących wydarzenie i ich dystrybucja (wieszanie plakatów, promocja przez media społecznościowe, roznoszenie ulotek), poszukiwanie partnerów wydarzenia. Te doświadczenia nauczyły młodzież bycia odpowiedzialnym za organizację dużych wydarzeń i samodzielnego podejmowania decyzji. Jednym z większych wyzwań dla młodych był kontakt z osobami dorosłymi z różnych instytucji.

Z POMOCĄ OPIEKUNEK STWORZYLIŚMY LISTĘ INSTYTUCJI, KTÓRE MIAŁY BYĆ PARTNERAMI INICJATYWY. SAMODZIELNIE CHODZILIŚMY NA SPOTKANIA, ZAPRASZALIŚMY DO WSPÓŁPRACY LUB UZYSKIWALIŚMY POTRZEBNE ZGODY. (RYPIN)

TRZEBA BYŁO SIĘ ODNALEŹĆ W BRANŻY ORGANIZATORA KULTURY. POCZĄTKI BYŁY TRUDNE. POMOCNA BYŁABY NAUKA PRZEZ OBSERWACJĘ NA POCZĄTKU, A PÓŹNIEJ NASZE SAMODZIELNE DZIAŁANIE. (CEKCYN)

W zależności od rodzaju organizowanego wydarzenia młodzież zdobyła też bardzo konkretną wiedzę, na przykład dotyczącą tego, jak tworzyć scenariusze i fabuły gier miejskich, jak zadbać o kwestie techniczne podczas koncertu czy stand-up'u.

Młodzi mają poczucie, że zdobyta wiedza i umiejętności będą przydatne w innych sytuacjach i stawaniu się dorosłymi: „WIDAĆ JAK SIĘ ROZWIJAMY, WSZYSTKO NAM SIĘ PRZYDA”.

Młodzież zwróciła uwagę, że działania projektowe w BMK dają szansę na zdobycie takich umiejętności, jakich nie daje szkoła. Działania projektowe w szkołach, nawet jeśli się pojawiają (częściej w szkołach podstawowych niż ponadpodstawowych) nastawione są na ocenianie, nie na osiągnięcie celu i współpracę. Z tego względu osoby realizujące szkole projekty skupione są bardziej na osiągnięciu dobrej oceny. Nauczyciele i nauczycielki nie dbają o dobry podział zadań, nie sprawdzają poziomu zaangażowania poszczególnych osób w grupie. Młodzież w związku z tym często nie uczy się współpracy, a jak wykorzystać zaangażowanie osoby lidarskiej w grupie. Jedynie samorząd uczniowski jest postrzegany jako miejsce, gdzie można zdobyć praktyczne umiejętności, jednak również w ograniczonym zakresie i nie jest to dostępne dla każdej osoby. Dla wielu grup młodzieżowych realizacja projektu poza środowiskiem szkolnym była dużą wartością ze względu na inny sposób działania (szkoła kojarzy się z obowiązkami i sztywnymi zasadami).

Realizacja projektów BMK to dla młodzieży przykład tego, jak może wyglądać współpraca, odpowiedzialność za wspólne działanie i sprawczość. To co młodzież wskazywała jako odmienne od tego, co spotykają w szkole to możliwość decydowania, podejmowanie decyzji w oparciu o dyskusje, brak narzuconych tematów, swoboda działania, ale też odpowiedzialność za podjęte decyzje. Cenna była także dla młodzieży możliwość podjęcia nauki w praktyce. Dla starszych osób jest to też doświadczenie, które postrzegają jako przydatne w rozwoju zawodowym.

Inicjatywy młodzieżowe pozwoliły także na nauczenie się współpracy w grupie i lepsze poznanie samych siebie jak i osób w grupie. Młodzi kończyli projekty z przekonaniem, że grupa może składać się z bardzo różnych osób, które funkcjonują w zupełnie inny sposób, ale jest możliwe, aby zrealizować jakieś wspólne działanie, jeśli dobrze się ze sobą komunikują.

Zauważone zostały też role lidarskie, które wyłoniły się podczas realizacji projektów. Zdaniem młodzieży w grupie przydają się osoby lidarskie, żeby proponować rozwiązania,

popychać projekt do przodu, ale też wspierać osoby, które dopiero zaczynają takie działania i jeszcze są nieśmiałe. Osoby introwertyczne cenią sobie, że jest ktoś kto przejawia inicjatywę i wypowiada się w imieniu grupy.

Młodzież zauważyła, że potrzebny jest im czas, aby otworzyć się na siebie wzajemnie i osoby dorosłe prowadzące grupę. Sprzyjają temu nie tylko wspólna realizacja zadań, ale też czas na bycie razem, niezobowiązująca integracja, jak i różne narzędzia komunikacji (nie tylko spotkania bezpośrednie, ale też kanał komunikacji online). Często młodzi zanim zaczną działać i wspólnie podejmować decyzje potrzebują czasu, aby się poznać, zintegrować.

Część osób wspomniała o swoich indywidualnych odkryciach związanych z funkcjonowaniem w nowej grupie i działaniu projektowym: poznanie nowych osób, nabycie umiejętności zorganizowania własnego czasu czy działania pod presją niezapowiedzianej zmiany (niespodziewana konieczność zmiany roli w trakcie wydarzenia).

PRZED PROJEKTEM NIE MIAŁEM WIELU KOLEGÓW, TERAZ OTWORZYŁEM SIĘ NA LUDZI I MAM NOWYCH ZNAJOMYCH.
(UNISŁAW)

Zdj. 3. Spotkanie ewaluacyjne z młodzieżą w Chełmnie

Możliwe długofalowe efekty działań

Realizacja projektów BMK pozostawiła w wielu młodzieżowych grupach chęć kontynuacji działań, szczególnie tych zaproponowanych podczas diagnozy lokalnej, których nie udało się zrealizować. Wśród wielu młodzieżowych grup osoby poznały nowe obszary kultury i sztuki, chcą kontynuować te działania, zgłębiać wiedzę i umiejętności.

W wybranych instytucjach, jak w Więcborku, po projekcie została utrzymana kreatywna przestrzeń, do której osoby uczestniczące mogą nadal przychodzić i projektować ubrania. Możliwe, że w instytucji na stałe zostanie utworzona pracownia krawiecka.

Potencjał kontynuacji działań i zawiązania stałej grupy młodzieży widać szczególnie w przypadku inicjatyw, w których część osób uczestniczy po raz kolejny. Takie trwałe relacje, które są rozwijane udało się zbudować w Cekcynie, Janowcu Wielkopolskim, Unisławiu czy Chełmnie. Grupy te chcą kontynuować podobne działania, widzą w nich możliwości rozwoju i budowania doświadczenia na przyszłość, także zawodowego. W tych partnerstwach lokalnych wyraźnie zaznacza się też rola osób dorosłych będących w roli animatorów i mentorów dla młodzieży, co wzmacnia nawiązywanie partnerskich relacji. W przypadku nowych grup, projekty były raczej jednorazowym przedsięwzięciem dla zawiązanych partnerstw.

W rozszerzaniu doświadczeń projektowych w obszarze edukacji kulturowej po stronie młodzieży barierami są niezajomość lokalnych instytucji kultury i metody pracy projektowej. Z tego względu część młodzieży rekomenduje nawiązywanie silniejszych relacji partnerskich ze szkołami oraz osadzanie projektów wyraźniej niż miało to miejsce wokół szkół. Znajomość środowiska i ludzi ze szkoły miałyby ośmielać młodych do angażowania się w inicjatywy. Te z kolei powinny być prowadzone przez osoby z instytucji kultury, aby możliwe było wprowadzenie innego niż dominujący w szkole sposobu realizacji działań. Młodzież wskazuje także, że kultura i kreatywność to raczej niszowe obszary zainteresowania młodzieży, stąd tak trudno zaangażować ją w te działania.

Zdj. 4. Spotkanie ewaluacyjne z młodzieżą w Unistawiu

OPRACOWANIE:

Pracownia Zrównoważonego Rozwoju
pod kierownictwem Joanny Suchomskiej